22e ANNÉE. — N° 98 GIÁ MỖI SỐ 0$10 MERCREDI 21 NOVEMBRE 1923

Do Võ Phi Hùng sưu tầm Lecture Kỹ (67-74) Trần Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Tàng Quán Ven Đường (scan từ micro film)

Pharmacie Centrale

Trung ương dược phòng
Đường Catinat môn bài số 195 đến 201 Saigon.
của ông J. MUS
Nhứt hạng bào tế sư y-viện Montpellier.
Bổ thuốc theo toa cách kỹ lưỡng lắm.

農 商 公 報

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

茗 談

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

Organe de propagande française bi-hebdomadaire

MỖI TUẦN XUẤT BẢN HAI KỲ : NGÀY THỨ TƯ VÀ THỨ BẢY

Tòa soạn báo ở tại đường Pellerin số 76. — SAIGON

SÁNG-LẬP F. CANAVAGGIO

Boîte postale N° 249 — TÉLÉPHONE N° 73

GIÁ MUA BÁO
Trọn năm..... $ 5 00
ĐỊNH RIÊNG CHO NGƯỜI BỔN-QUỐC:
Trọn năm..... $ 3 00
Sáu tháng..... 2 00
Ba tháng..... 1 00
Gởi thư từ bài mandat xin đề: M. Le Directeur du Nông-cổ min-đàm. SAIGON

GIÁ ĐỀ LỜI RAO
Về việc thương mãi xin gởi thư hay đến hỏi quản thương nghị
Annonces légales 0 $ 50 la ligne de 8 points sur 1 colonne. Réclames de 8 centres 3/4 ligne sur 1 colonne.

Tổng-lý : LÊ-THÀNH-TƯỜNG Quản-lý : NGUYỄN-TẤN-PHÒNG

Vve Vuattoux
140, Rue Catinat 142
SAIGON
Có bán đồ nữ-trang, đồng hồ; kiểu đeo đủ thứ đồ làm bằng bạc, đồ mỹ-thuật.
Súng ống, thuốc đạn, đồ phụ-tùng Xe máy hiệu Gaucher.
Kính mới qui khách có dịp ghé thăm bằng một lần thì rõ.

CÁI MƯU TRÍ CỦA KHÁCH-TRÚ

CÁI THIỆT THÒI CỦA ANNAM

IV

Cái nhục nhã lớn nhứt hơn hết cho ta là cái nhục nhã về sự HAM MUỐN GÃ CON CHO KHÁCH. Cái vấn-đề Annam gả con cho Khách chẳng phải là cái vấn-đề mới mẻ gì với chư độc giả. Song nếu kỳ-giả luận tới đây là chỉ vì nó có cái quan-hệ với vận mạng nước nhà lắm vậy. Đồng-bào ta phần đông có con hay chê gả con Annam vì lo sự phải làm dâu cực khổ, phải hầu hạ, phải cấy hái, tay lấm chơn bùn không bằng gả con cho Khách đã được sung sướng, ăn no ở không, hàng lụa nhũng nha, xài phí rộng rãi, mà lại khỏi làm dâu ai, khỏi hầu hạ ai. Ôi! LÀM DÂU là gì mà người ta thường có con gã lại lo sợ LÀM DÂU? LÀM DÂU là làm nên cho mình, làm tốt cho mình, làm vinh cho mình: tập thức khuya dậy sớm, tập làm lụng cho quen, tập ăn ở cho có nết na, nói năn cho chỉnh đốn, đi đứng cho đoan trang, tóm lại là cho có đủ công ngôn dung hạnh, mà kẻ làm cha mẹ lại không muốn cho con trao đổi thì mới nói sao?

Cái ham muốn gả con cho Khách cũng có nguyên do trong lòng tham lam; lòng trọng tài khinh nghĩa là cái lòng lớn nhứt của người mình vậy.

Thương trường ta bọn Khách choán lấy một mình một chợ nên thủ lợi rất to tát. Hễ dễ bề buôn bán thì xài phí có rộng rải. Cho nên ta thấy chúng nó xuất phát tiền muôn bạc vạn, dám ăn dám xài rồi ta không nài lớn nhỏ đem con mình bưa cho bọn nó để mong nhờ nhỏi trong cơn túng tiếu. Cũng có người đến quán đến tiệm chúng nó, vì chúng nó thấy mình có con gái lịch, nên nó buôn bán với mình rộng rải lắm, mọi gì cũng «xinh xái để cho ông lảo, bà lảo» Rồi nó lại đến nhà làm quen cho ít món ĐỒ-TÀU đáng năm ba đồng bạc, hoặc tết mươi đồ kỷ nó cũng lễ lộc đến, cho nên mình động lòng.... THAM, đành gả con mình còn non cho thằng năm sáu mươi tuổi! Về nhà chồng rồi cha chả là kiêu! Trong ý đã gọi được *ông chồng «Chéc»* là phi tam sanh chi ư nguyện rồi, đã gọi là vinh vang tông tổ rồi, tự kiêu tự đắc cho đến đổi quên mình là dòng dõi Annam, nên hễ thấy người mình tới quán tới tiệm thì trề nhùng, khạc nhổ, khinh khỉ nhạo báo. Cữ chỉ như vậy thì làm sao CHỒ CHỒNG không tự đẩy mà khinh bỉ cả đồng bào ta kia! Thậm chí cho đến đổi không thèm để cho người ta nhìn bết mình là đờn bà Annam nữa: cạo mày rẽ tóc, sửa dạng ăn mặc cho hệt theo Xâm! *Chỉ chỗ bí mật của đồng-bào mình cho chồng, dẫn đường đi nước bước cho chồng, cho thông thuộc lòng dạ của Annam, cho rõ đường lợi nên hại, cho thông thuộc cách thế làm ăn, cho nên bọn nó làm ăn càng ngày càng phát đạt, đến đổi bây giờ chúng nó muốn bán đồ giá nào nên giá nấy, biết rằng ta không thể nào đi đâu mua đâu cho được!*

Ấy đó là cái tội to-tát của các con vợ Khách đã mắc với Việt Nam xã-hội ta vậy! Cái hoạ ấy gây nên cũng tự bởi người mình là người làm cha mẹ không biết xét suy, không thương nòi giống, không kể nước non, chỉ có biết đồng tiền là trọng hơn hết nên chiều cái NHỤC cái KHỔ cho cả đồng bào ta ngày nay vậy!.

NGUYỄN-PHÙ HẠNH.

Thiếu niên quan hệ với xã-hội là thế nào?

(Tiếp theo)

Thật quả vậy, thiếu niên là người ăn to hay là người tội lớn của xã-hội. Trong hai lẽ bàn đây, theo mất tôi thường thấy và tai tôi cũng hằng nghe — phần nhiều các bạn thanh-niên không một câu làm việc gì gọi là ăn to của nước của nhà lại thành tội lớn của xã hội thì có. Buồn thay cho nước, tủi thay cho nhà, mà cảm giận cho phần nhiều các cậu thanh niên không hay lo xét kia lắm bấy!!!

Các bạn cũng rõ biết chớ nào không, nhưng sao phần nhiều BỰNG thì muốn mà TRÌ vẫn trông trơn, nghĩ cũng là hồ mang cái tên thiếu niên vào mình. Hễ nữa đọc xuối văn quốc-ngữ thì đã mua xem bồn truyện tình, tối ngày trói buồi bập bẹ như kẻ kia học nói, tập rèn những câu hoa nguyệt hầu rủ bướm quến ong, thả đầu đăng sang góc chợ mướn khách sang cặp mày ngài, cùng nhau vui thích trong khoản văn đêm trường, mỗi mê mệt nhọc thì có sẵn nồi ông đờn tìm một vài điều đã thấy tám thần sẩng khoái... Ôi! Ấy cuộc vui nào phải cuộc buồn, lâu ngày chầy tháng sao tránh khỏi cái bịnh hiểm nghèo kia, bịnh «dâm dâu không dám nói» thành ra mất giống mất dòng, đã vậy mà cái bịnh ghiền gập không lài nào tránh khỏi!!!

Ôi! thế thì cái thân thiếu niên nay phải rồi một đời vô dụng!!!

Nước nhà trường nhờ hạng thiếu mà giao cái vận mạng ngàn năm, có đè đâu rằng thiếu niên đã không bổ ích chi cho ai cả mà lại làm cho xã-hội phải thêm sầu thêm thảm, vậy thì thực là thác, còn hơn sống mà làm cho xã-hội phải mang thêm một gánh nặng nề cực nhọc!!

Bọ hạng thiếu niên ham vui mê chơi một lúc mà phải rồi một đời một kiếp sống ngày.

Nhưng, cũng nên đừng trách hạng người ấy, vì ít học cho nên cái trí họ còn thấp thỏi không thấy đăng xa mà biết cái lợi ở sự vui chơi là thế nào mới đã làm đăng lạc nẻo mà thành sa đường sa hố, chừng ăn năn thì mới hối sự chơi kia là sự hại. Thôi cũng nên tha cả cho hạng học ít nên suy cạn.

Đây ta nên trách, nên phiền, nên giận, nên xỏ ra ngoài xã-hội cho rồi đợi rành kiếp cái hang có học thức có trí sâu mà lại phải mang cái tội lớn hơn hết, mà làm mọi người nghe đến không dung đặng mà, xã hội không còn trông mong gì đến nữa. Hạng người ấy là ai? — Tôi xin nó tên mà hô to lên rằng: ẤY LÀ CÁC CẬU THIẾU NIÊN TÂN HỌC đó.

Đã là thiếu niên tân học thì là có sẵn học thức rồi, trí huệ đầy đủ rồi, lẽ thì phải thấy xa hiểu rộng mới là phải chớ: nào dè đâu các cậu chỉ như món đồ chơi của trẻ, như hình nộm mà người cho mặc áo quần để xem chơi cho đẹp mắt! Thừ nghĩ: Tân-học mà phần nhiều như thế nhằng có ích gì? Thật là không ích chi hoài cả.

Phải thật, nhằm thật! Lại không thì, như trong mười cậu thiếu niên tân học có còn sót lại được một vài, rồi thử hỏi trong một vài ấy vậy sự học đề mà chi, thì chư ông liền nghe hai tiếng «QUAN-LẠI» đưa vào tai (!) Rồi hỏi nữa: Ai là người trong hàng Quan-Lại được gọi là người thương nước yêu dân? Nào có! chẳng qua là tháng nào đồng lương lãnh đủ thì thôi, chớ cần chi mà phải lo nghĩ xa với cho nhọc!!

Đó là hai hạng thiếu niên mà xã-hội hết trông mong gì nữa đặng, hạng thì sa vào việc ăn chơi hoa nguyệt, hạng lại xu hướng theo nẻo quan trường, thế thì còn gì là hi-vọng của nước nhà?

Hỡi ôi! đi học để làm quan, đi học để kiếm đồng lương, thương hai cho đất nước! thương hai cho giống nòi! Nào nghe nói đi học để buôn bán, đi học để trồng trỉa, đi học để khoan trương công nghệ, đi học để mở rộng kiến văn, đi học cho thấy xa hiểu rộng hầu bình vực lợi quyền! Thế thì có học cũng như không, làm người còn khác gì cây cỏ. — Vậy có phải chăng là mối các đều khuyết điểm, đều tệ lậu trong nước cũng thấy do nơi hạng thiếu niên ta sanh biến không??

LÂM-THANH-TƯỜNG.

Xin lập trường nghiệp vô bị Annam

Ngỏ cùng các Quan Nghị-viên Quản-hạt

Từ nhà nước Đại-Pháp sang chiếm trị và bảo hộ nước Việt Nam, hằng lo đều công ích, đem ngọn đuốt văn minh Âu-Mỹ chiếu khắp Tam-kỳ; là nhờ nhà nước đã lập nào là: trường Tiểu học, trường Sơ học, trường Cao đẳng học, trường Canh-nông cùng là trường Bá nghệ văn văn — Bởi vậy người Bổn-quốc mới có tấn bộ được chút ít.

Lấy đấy mà suy, thì biết Nhà nước có lòng đại độ, thương mến dân quê dốt, hết lòng lo mỡ rộng thêm các trường, nhờ đó, mỗi năm các tính và các trường tựu thi bằng cấp sơ học có dư hai ngàn, thì rồi tính lại số đậu phỏng chừng một phần ba. Một phần ba nầy tựu lại thì với nhau mà lãnh bằng cấp học phí được vào trường lớn, thì chừng ba trăm trò được chấm đậu; vì lệ định mỗi năm số bằng học phí có chừng. Còn lại hao nhiêu phải bị đánh rớt dưỡi vẽ bỏ một cái chí ham học và cái sở vọng tương lai. Trong phần học sanh vô phước t'ai rớt đó, thì con nhà nghèo là phần nhiều hơn hết; công xôi k nh nếu sử tập rèn văn chương chữ nghĩa từ mấy năm, làm cho cam go khổ sở buộc vào mình, ba lo bảy liệu, tính tới tính lui, không biết đem thân dựa vào đâu cho an nơi an chỗ. Vì thân lỡ quê, lỡ chợ, lỡ tỉnh lỡ làng, muốn học nữa đặng lo lập công danh rạng mặt nở mày tông môn, thì trường đâu mà học. — Xét kỹ, rất ấy nghiệp cho mấy trò thi rớt, vì rủi một lúc sự tương lai trở nên khốn đốn, cái hi vọng đã dứt rồi. Đó tính cảnh như thế, các quan Nghị viên có động đến thương tâm chăng? Các ông có đang lo vận mạng nước ta ngày tương lai chăng?

Vậy cho được giúp một chút ít bọn học sanh lỡ vận nầy, ước trông mấy ông quan Nghị-viên quản hạt, là Đại biểu của hàng quốc dân, trù hoạch thế nào, xin với Quan trên, lập một cái trường học nghiệp võ bị Annam (école des sous officiers annamites) được dạy.

1· Tập rèn theo như linh tập; 2· Học mẹo mực mưu kế đi bắt ăn trộm và ăn cướp; 3· Học vẽ chương chữ nghĩa; 4· Học làm rấp-bo và đi lấy ăn-kết; 5· Nói tóm, học cho rành nghiệp võ bị đặng trừ khử quân gian tế. Trường chia ra làm hai lớp, mỗi lớp học được 30 trò; buộc học sanh phải có bằng cấp Sơ-học mới được cho vào học 2 năm, thi ra trò nào được chấm đậu sẽ cấp bằng chức phẩm kể ra sau đây:

1· Đội mà tả hạng tám, 2· Đội mà tả hạng bảy, 3· Đội mà tả hạng sáu, 4· Đội mà tả hạng năm, 5· Đội mà tả hạng tư, 6· Đội mà tả hạng ba, 7· Đội mà tả hạng nhì, 8· Đội mà tả hạng nhứt, 9· Phó-quản, 10· Chánh quản, 11· Vệ hủy (Phó trong và nhà nước định).

Khi cấp bằng, lấy cho chức Đội hạng tám, bổ đi tùng sự phụ giúp với Quan các tỉnh, các quận, cùng lẽ đi thú các đồn cùng nhơn Đội nhà-binh thuở nay vậy (Personnel de la Milice).

Làm như thế trong chừng hồn năm năm, có lý nào trong xứ lại không có chức việc tài năn giỏi dẫn, tuần du tế sát quân gian, mà duyệt trừ loài trộm cướp. — Kẽo để chúng nó lộng và lẫy lừng đến thế, cướp phá hại nhơn dân lương thiện đương làm ăn chẳng yên lòng. — Vì bởi bọn ăn cướp và ăn trộm thường [illegible] sợ sệt [illegible] nên [illegible]

Thế-giới tân-văn

Một cái tục giã-man của các dân mọi

Ở trong miền rừng Thuộc-địa Côte d'Ivoire (Phi-châu)

Mới đây Tòa-án hạt Tabou (Côte d'Ivoire) có kết án xử tử bốn người can về việc giết người và ăn thịt người.

Việc nầy xảy ra đã mấy năm nay. Một bữa, một chiếc tàu Pháp đỗ ở Tabou, thì một người làm công ở tàu biến mất. Người ta nghi cho một hội thầy tăng bí-mật trong làng Kablabé đã bắt mất người ấy; các quan công đi xét, nhưng không tìm được điều gì.

Ít lâu nữa, lại một người con gái ở vùng ấy biến mất, cũng không xét, ra manh mối gì cả. Đến sau lại một người dân ông nữa biến mất. Mãi đến lần nầy mới tìm thấy tội nhân.

Sau xét ra đầu đuôi như sau nầy: Hai người bị bắt hai lần trước là của làng Ségréké dùng hi-sinh để cúng thần. Làng Ségréké bắt làng Kablabé cũng phải góp một người để cúng thần. Làng Kablabé xét ra làng kia mất phải, vừa nộp tên Kokou Diémi để làm hi-sanh, nhưng yêu-cầu làng kia phải đến mà bắt lấy thì làng kia cũng thuận.

Hai làng bàn-định với nhau xong, thì tên Kokou Diémi bắt cóc và giết ngay.

Xác tên Kokou Diémi đem vào rừng, thì một người thầy cúng tên là Hélobou Pono, cùng ba người giúp việc cắt thịt, gọt xương cạo thật sạch tóc mà lột lấy da mọi. Thịt cắt nhỏ bỏ trong một cái nồi lớn luộc chín rồi chia cho cả mọi người dự lễ. Còn mỡ thì rán để vào hai cái chai, lớn là phần của thầy cúng, vì thầy bảo mỡ ấy là một thứ thuốc thần piệu.

Sau mấy người bạn tên Kokou Diémi tìm thấy một đống xương đầu ở một bụi rậm, bèn về báo quan nên việc sẩy mới lộ ra.

Lòng bác-ái

của quan Nguyên soái Cognacq

Saigon, le 1er Novembre 1923.

M. Lê-quang-Liêm dit Bảy, Đốc-phủ sứ, Hội-trưởng hội Cai-quảng nhà hưng gió dưỡng bịnh của quan viên chức việc Annam tại vùng tâu.

Kính gởi cho quan viên chức việc các ty các sở toán hạt, quản hạt, địa hạt và thành phố trong Nam-kỳ.

Đồng nghiệp chư hữu,

Quan Thống Đốc Nam kỳ dòm thấy quan viên chức việc Annam phần nhiều ốm o không được mạnh mẽ thì ngài động lòng bác ái, nên ngài mới mua một cái nhà ở tại vùng-tâu mà cho những người giúp việc trong các ty các sở, hoặc toán hạt, hoặc quản hạt, hoặc địa hạt, hoặc thành phố, đặng viên chức và gia quyến họ lúc nào cần dùng phải hưng gió biển mà dưỡng bịnh thì ra ở tại nhà ấy cho tiện. Ngài đã giao cái nhà ấy cho chúng ta rồi và hôm ngày 15 Octobre 1923 những qui vị thay mặt cho các ty các sở đã có nhóm đại hội tại Saigon mà cử một hội 11 người hội viên để coi cái quảng cái nhà hưng gió dưỡng bịnh ấy.

Hội cai quảng đã đi coi cái nhà ấy rồi và đã có trình cho quan Thống-Đốc Nam kỳ một cái sổ biên những bàn ghế vàng gường phải mua mà dọn trong nhà ấy. Hễ đồ đạt mua xong rồi thì đồng nghiệp chư qui hữu sẽ ra đó mà ở hưng gió dưỡng bịnh được.

Hiện bây giờ đây hội đương lo lập điều lệ để coi theo đó mà cai quảng. Chừng nào điều lệ lập rồi thì hội sẽ in mà gởi cho đồng nghiệp chư qui hữu xem.

?

Nghe rằng vụ nhà của Ông-thoại-Nga Cái-tâu-thượng, quan Chủ tỉnh hạt Sadec M. Guidicelli có trát cho Ông-thoại-Nga phải thi-hành theo trát.

Mà trong trát nói đi gì, Ông-thoại-Nga có nghe theo chăng??

Trát của một ông quan Chủ tỉnh đã mà làm gì? Lịnh của quan Chủ tỉnh hạt Sadec có nghiêm không??

Ông-thoại-Nga có vưng theo không? Tại sao vậy??

Xin M. Guidicelli Chủ tỉnh hạt Sadec cho tôi biết với.

Tôi đợi tin.

CHÂU.

Tuy quan Thống-Đốc lấy lòng nhơn huệ mà hứa hẳn mỗi năm ngài sẽ phụ giúp cho hội một số tiền để chi phí về sự tốn hao trong nhà ấy, nhưng mà chư vị đại biểu cho các ty các sở nhóm đại hội có định phải mở cuộc lạc quyên đặng xin tiền các viên quan chức việc Annam để mà trả tiền tốn phí dọn dẹp sắp đặt lúc ban đầu.

Vậy tôi xin Đồng nghiệp chư qui hữu lấy tình đoàn thể thân ái mà phụ giúp đặng hội có tiền mà dọn dẹp sửa sạn cái nhà hưng gió cho hoàn thành đầu giúp nhiều hay là giúp ít hội cũng đều vui lòng mà nhận lãnh.

Tôi thảm ước đồng nghiệp chư qui hữu thấy đều sẵn lòng mà phụ giúp.

LÊ-QUANG LIÊM dit BẢY.
Cần cáo.

P.S.— Tiền quyên thì xin gởi cho tên tôi là: Lê-quang Liêm dit Bảy, Đốc-phủ-Sứ, tại Cholon.

LỜI RAO

Tuyển linh Bổn-quốc

Những tờ tình nguyện đi lính đăng qua thế cho mấy đạo binh Tây Pháp trấn ở ngoại-quốc để trong thâu vì có lính Quan Nguyên Soái Nam-kỳ, sẽ thâu lại kể từ mấy có lời rao nầy.

Ai muốn hỏi đều chi xin do phòng nhì dinh Xã-Tây Sài-gòn hay là nơi tuyển linh Annam trong trại lính tập (Camp des Mares).

Saigon, le 16 Novembre 1923.

Quan Đông-lý hội công đồng thành-phố,
THOLANCE.

TÒA SOẠN BÁO DỜI

Kể từ ngày nay tòa soạn báo *Nông-cổ Min-đàm* đã dời lại môn bài số 76 cũng đường nầy rồi.

Bổn-báo có mấy lời [illegible] xin chư độc-giả lưu-ý [illegible].

B. Q.

Nông cổ Mín đàm báo Quốc-âm.
Nhựt-tân cũng thế chớ nên lầm.
Việt-thinh tiếng Pháp Annam viết.
Lực lợi quyền mình nghĩ quá thâm.

Đường CATINAT là nơi địa-vị lớn nhứt châu-thành SAIGON

Có thêm NGUYỄN-HỮU-SANH món bài số 91

Là tiệm của người Nam-kỳ ta lập ra, bán đủ hàng, giầy, nỉ, giầy nón v. v. bên Đại-pháp đem lại.

Mời người Annam! Xin ghé lại tiệm tôi một lần rồi biết công cuộc tôi buôn bán.

Đông-pháp thời-sự

Thương trường tiêu tức

GIÁ BẠC.

Ngày thứ tư 21 Novembre 1923

Kho Nhà-nước	9 f. 45
Ngân-hàng Đông-Pháp	9 35
Bản du Gouvernement de la Banque Industrielle de Chine	9 35
Ngân-hàng Banque-Shanghai	9 35
Ngân hàng Chartered	9 35

GIÁ LÚA.

Lúa chở đến nhà-máy Cholon (mất bao) mỗi tạ 100 kilos, là :

Vinhlong	6$00	tới 6$10
Gocong	6 40	» 6 50
Baixau	6 40	» 6 50
Baclieu	6 50	» 6 70
Giá thường bực trung	6 33	» 6 43

Luật phép ở đâu ?

Chợ-Đệm. — Hồm 19 Octobre 1923, lối sáu giờ rưỡi tối, tại chợ-Đệm (Cholon) có xảy một chuyện rất ức hiếp cho một người đàn-bà lâm, và một điều lấy làm lạ là tại đó sao luật phép gì kỳ vậy.

Số là ở đó có một người buôn bán, tánh tình khác thường hơn thiên hạ, ai ai cũng đều rõ biết. Ngày kia bắn bắt vợ hầu, rằng đi trai gái với người ta mà không có tan cớ chi hết. Hắn liền nắm đầu đem đến nhà công sở nài xin phải đóng trăng cho đũng. Đương giữa lúc ấy mà bắn còn cũ gan đánh vợ hai bốp tai nữa, người vợ khóc lóc không chịu, vì rằng sự ức. Kế đâu bà mẹ chồng chạy vào chuồi mắng rất ghê gớm, buộc phó phải đóng trăng. Có lẽ nàng đâu sợ mẹ chồng nên lúc đó phải ép lòng cam chịu. Ngôi được chưng vài giờ đồng hồ, lại có người chị chồng đến phó biểu phải mở trăng ra đũng đem em đâu về nhà. Rồi tính sao không biết mà gỡi nàng ấy về nhà mẹ ruột của nàng được cũng hay. Tội nghiệp cho nàng mấy thuở giờ thiệt-thì ít-ỏi lắm, mà rồi mắc phải người chồng kỳ khôi. Nội chợ từ lớn chí nhỏ ai cũng đều kêu rên bắn là kẻ độc ác.

Mà thôi, chuyện đó chẳng chi lạ song chẳng rõ làng gì kỳ vậy. Biểu đóng trăng thì đóng, biểu mở thì mở chớ không có luật phép gì hết. Thôi thì cảm cái-trí ai?

Một người buôn-bán tại Chợ-Đệm.

NHÀN ĐÀM

Tài bắn súng

Thầy Trọng thuở còn dạy học tại trường làng Thầy có kỳ thuật chuyện của thầy bắn súng tài lắm.

Ngày kia hai vợ chồng Thầy đi chợ mua khăn rằng Thầy ngồi đường vắn chắc sao cũng có ăn cướp nên Thầy nạp sẵng một cây SÚNG-SÁU. Thầy bắn thử một phát còn nằm. Đến chừng thầy gặp bọn ăn cướp 5 đứa chặn thầy thì thầy bắn năm phát một lược thầy bắn bỗi tên đầu đảng 3 phát nữa cho thiệt chết, rồi thầy xạ luôn 2 phát nữa mà trợ oai.

Thật khá khen cái tài của thầy đặt biệt súng sáu bì mà thầy bắn nhìn phin ra được 1 + 5 + 3 + 2 = 11 Pout !!!

KIM-CANH

QUAN CHỦ TÌNH QUAN CHỦ QUẬN THÂY CAI TỔNG !

Chư ông thường dùng xu-xoa mà in trát tờ châu-tri, yết-thị ; hãy mua đá in, khi dùng rồi lau cũng như trên bản đá vậy, tức thì in tờ khác dặng liền, không cần nấu, khỏi mất ngày giờ, ít tốn.

Giá mỗi tấm đá in : 15$

Trả tiền hay là giấy quốc-trái tiền quan, bạc đồng cũng dặng, mua 3 tấm tính rẻ.

Kiểu mẫu cho không nơi M. MẠNH 6 Rue Roland Garros, Saigon.

Cirque Moderne

CỦA ÔNG BEN-BRAHIM

Hát tại sân trước Chợ-mới Saigon. Mỗi đêm đúng 9 giờ rưỡi khởi sự hát đến 11 giờ rưỡi. Thứ năm và chúa nhựt có hát ban chiều.

Xiết nầy điển nhiều lớp rất hay, ai coi cũng phải dùn mình ; theo như trong chương trình thì biết sức.

Đồng bang ta nên đến xem cho biết cái hay giỏi của người, kẻo uổng lắm ! uổng lắm !!

Văn-uyển

Miếu-Nồi phong cảnh

Miếu Nồi tức xưa tiếng nhì phao,
Nay nhìn phong cảnh rất thanh cao ;
Liễu xanh tha thước đôi bên lộ,
Đóng bích nhỏi hàn bốn phía bao ;
Cội mực hề ba vang giọng trỗi,
Bầy oanh xẩn bẩn đợi xuân chào :
Câu thi Hậu-Đỗ không tay hoạ,
Dạy cỏ linh thần biết điện tao (1).

LÃO-BỒNG.

Hình dàn bà tốt ở trong kiến

Ngỡ thiết Hằng-Nga mới hạ trần ;
Ánh hình trong kín lánh hương lân.
Mây như cung người kề non Hoa,
Miệng mỉm hoa đào ghẹo giá xuân.
Có ý muốn trao tơi thế hải ;
Không ai bóng cây chước bằng nhân,
Cửa trăng xóc đăng hay tin sớm :
Phần đợi ba ngàn đăng trước sân.

ĐỖ-GIA-TRANG.

Thị giữ chư-hữu

Nhẫn bạn đồng thời sót lại ôi !
Nợ nhà ơn chủ chớ lội thôi :
Chuyên nghề đao-bút thân càng rẽ,
Nối nghiệp điền-viên chước định rồi.
Vách trống đèn xao hơn bỡ gió ;
Nước sôi vang áp thế ca nhi.
Chàng-Trương bịnh quải ngày thêm nặng,
Kinh sử đêm môn biếng nhác xôi.

LÃO-BỒNG.

(1) Tao-nhã.

Quách-văn-Thừa

MÉDECIN INDIGÈNE

N° 152 rue Chasseloup-Laubat. — Saigon

Trong Lục-Châu Quí vị nào mua sỉ các thứ thuốc nầy tới tỉnh mỗi thứ mỗi chục cho 13 tiền gồi tới chịu, còn mua từ chục 10 sắp xuống tiền gồi người mua phải chịu.

Mua sỉ hoặc mua ! các thứ thuốc nầy xin viết thơ, hoặc Mandat cho Quách-văn-Thừa Arpenteur du Cadastre Saigon.

Thuốc Thiên-Môn

Thuốc nầy dùng trị bố chứng bịnh thiệt hay, uống thoa đều được, chế ra hai phương dùng cho tiện.

Thứ hủ nhỏ giá 0$30 — Thứ hủ trung giá là 0$50.

Thứ hủ lớn giá là 1$00 — Thứ nầy mỗi một 100 hủ có giấy thưởng một cái đồng hồ, làm vui lòng chư quí vị, xin lưu ý.

Thông Hạ Tích Độc Hườn

Thuốc xổ dùng khoa đau bụng. Thuốc nầy dùng trị các chứng huốc bón thiệt hay, dùng khoa đau bụng, ấy cũng là một thứ thuốc khác thường, cho là quí. — Mỗi ve giá là 0$20.

Dầu Nguyệt-Bạch

Dầu nầy trị các chứng phong độc tê bại, chế dầu đăng c'o đơn bà mãn-cốt, hoặc giả cả đau lưng, nhức mỏi, và con sít nhỏ dùng cho phương liệu hoặc các chứng bịnh khác uống thoa đều được.

Thuốc trị bịnh con mắt

Các chứng bịnh con mắt đều có thuốc trị đặng. Các nơi sau đây đều có trữ thuốc của tôi bán lẻ.

Tai Saigon	— N à in J. Viết, N° 59 rue d'Ormay.
» Saigon	— Nguyễn-văn-Trận, Lục-Tỉnh khách-sạn.
» Saigon	— Nguyễn-văn-Hảo, N° 79 Boulevard de la Somme.
» Saigon	— Nam-Đồng-Lợi, N° 160 rue d'Espagne.
» Saigon	— Trần-hữu-Phát, N° 212 rue Paul Blancby (Tân-định).
» Saigon	— Nhà vẻ Nguyễn-văn-Kỷ, N° 5 rue Martin Patières (Dakao).
» Saigon	— Madame Huê, (Chodui mới).
» Cholon	— Võ-kim-Trọng, N° 87 Boulevard Tổng-Đốc-Phương.
» Tayninh	— Nguyễn-thanh-Nhơn, Bijoutier.
» Laithiêu	— Nguyễn-kim-Thời, Commerçant
» Govap	— Chơn-Thành, Commerçant.
» Phanthiết	— Nguyễn-nhựt-Tân.
» Bentré	— Bùi-quang-Nhơn, Commerçant.
» Baclieu	— Thuần-Đức, Commerçant.
» Sadec	— Hà-phước-Sanh, Commerçant.
» Vinhlong	— Nguyễn-thế-Xương, Khách-sạn.
» Caolãnh	— Nguyễn-xuân-Trước, Commerçant.
» Vungliêm	— Đoàn-văn-Năm, Commerçant.
» Canthơ	— Trần-Mạnh, Commerçant.
» Gò-công	— Trần-công-Qui, (Đồng sơn).
» C'uthơ	— Trần-thành-Chương (Tamngãi Cầukê).
» Mytho	— Nguyễn-văn-Huệ.
» Mytho	— Tuần-cựu Trung, (Tân-hiệp).

QUÁCH-VĂN-THỪA.

BÁN 80 CÁI XE KÉO

Còn mới giá thiệt nói. Mua lẻ hai ba chục cái cũng đặng.

Xin do nơi tiệm Quảng-lành-Xương 231 rue d'Espagne.

ĐOÀN-THIÊN TIỂU-THUYẾT

Vì đâu nên nỗi...

(Cảnh-thế — Nhơn-tình)

(*Tiếp theo*)

Nói đến đây ai có rỏ tại vì sao Thiết-trưởng đau khi có *Hứa-Liên* về ở đất Saigon, trời xinh cảnh lịch, chủ-quang hằng ngày quan lân chôn phồn-hoa, dập dìu gian-nhơn tai tử, dấu ngựa lẫn xe : cô bên quả vui mê trăng rạng, đành phụ thừa tắc bóng đèn lờ đi chăng ? Lầm lắm thay ! Thế-tình ai cũng ngỡ cho vậy nhưng thật là không, *vì Hứa-Liên* dâu có dạ ; tuy sự thay đen đổi trắng, tham phú phụ bần là lẽ ngoài phạm-vi-cương thường đạo-lý. Khốn nạn thay, có hiểm người chúng nhau keo sơn gắn chặc, cây duyên bao nhiêu ngày ung đốt lấy ngọn lửa tình, mà nào còn có ra chi, chưng đen bạc bạc đen tự lòng thay ôi. Kia câu « Tốt lồng thì ở, xấu lòng tất đi », người đời thường để vì gọi cho ai ? Chẳng phải để làm bịa tấm lòng đờn-bà ta hằng nay đời mai đổi, sớm đậm chiều phai đó ư ? Quả vậy chẳng sai ; nhưng mà ai kia, chớ có *Hứa-Liên* thật không nên đem sắp liệu cho đứng vào một hội chung thuyền!... mà oan ức cho người lắm bấy !

Cô tuy đem thân đến đất phiên ba, làm người thành thị mặc dầu chớ nào có lấy làm mừng vui ; tưởng-tượng cô thường ngày thường lẩn với cảnh trời xưa luôn : « Nào phải khi mây quang cảnh tịnh, gió thổi hắc-hiu, cùng một con tớ ở ra dạo quanh vườn thầy đây những hoa xinh trái đẹp, lả rung nhành lay ; nào buồi buồn lòng xa trông thấy đoàn ên liện lưng trời, thấp-thoán cánh bướm ruổi dong man-mác : Thú biết bao ! ». Bởi sự tưởng-tượng ấy mà làm cho cô càng nhớ đến khách chung-tình, không còn trông thấy cảnh vật gì là đẹp là vui ở chốn phiên-ba nầy cả.

Ấy, lòng cô là vậy ai có rỏ thấu chăng ? Còn nghi ngờ cho cuộc đờ đang mai sau nầy tại nơi lòng cô mà ra chăng !...

Ồ, cô *Hứa-Liên* quả không lòng phụ ; thôi, chàng *Hoàng Ba* bao nỡ vội vong đành ? Nhờ ai mà sống, hả chẳng nhớ đến người mà tủi lấy phận mình ru ! Thiết-trưởng non dầu mòn, biển dầu cạn, lòng kia cũng khó nỗi lấp ngơ thay....

.....

Chẳng qua số là từ khi mẹ con bà về ngụ đất Saigon, ở cùng đại-phủ-gia Trần-đắc thật cùng hạnh-phước lắm ; ngỡ ông dụng bà là dụng cho cô người hủ-hỉ lúc cảnh tràng cùng trong ngoài coi sóc qiùm thôi, chớ ông có thiết gì đến cô *Hứa-Liên* là một nàng con gái chẳng may mất cha còn mẹ. Nhưng không vậy ; ông cũng là người có học-thức, chẳng lẽ lấy thói thường-tình gọi rằng con ông con bà mà bỏ-bê vậy vả. Nên ngoài bà thân cô được ông trọng-dụng đài nhường, thì cô cũng có phần thơ thới ấm no lắm vậy.

Quản khách lân-la, được đâu chưng ít tuần trăng lẻ, ông bà bèn lo đến cuộc nhơn-duyên, vì tuổi cô đã lớn rồi, theo như thói bấy giờ thì tuổi ấy người ta gọi rằng lớ thời quá lứa (!). Mà thật, nếu ông thân sanh cô còn, hoặc cảnh nhà lứa đôi không phải vướng lấy nỗi đăng cay thì tưởng lứa hương kia đã nhen-nhum bấy nhiêu ngày, trướng tô giấp mặt chốc ngoài hai đồng.

Chẳng nợ, thật là một sự chẳng ngờ : ông bà vừa mới đề lòng toan-tính, song màng còn chọn tháng lựa ngày, vì rằng cuộc nhơn duyên là điều trọng-hệ của kiếp con người ! — Ôi ! ai là ôi ! Chúng người chớ quá xu thế tạm mà đành bỗ cựu, chẳng chút lòng duy-tri lấy qui-cũ của nước nhà ta ; chúng người gợi sự chọn ngày lựa tháng kẻ thầy đều là lẽ đi đoan ư ? » — Nhiều bữa.... tại cửa hàng ông được một cái giấy thép của *Hoàng-Ba* đành lên cho hay rằng cả song thân của chàng đều thát hết. Ôi, ngẫn-ngơ thay ! Vì cớ làm sao lại thác hết cả hai ? Bà liền vội, vàng đi ngay về nội ngày ấy. Thảm-thiết sau mới rỏ rằng hai vợ chồng Hoàng-Ân mà thình-lình chịu số chẳng may đầy, cũng vì cớ tích nầy :

LÊ QUANG VÂN.

(*Sau sẽ tiếp theo*).

Tự-do diễn-đàn

Cho-gạo, le 14 Novembre 1923.

Kính thăm ông chủ-bút đặng an hảo, và cầu chúc cho qui-báo N. C. M. Đ. được khương-cường. San xin đăng giùm bài nầy cho chư qui vị học bảo hằng lăng và cầu xin quan trên nghiệm-xét:

Già sanh tật

Tại làng Bình-phan tổng Hòa hảo có ông Huyện hàm ương kiêm Cai-tổng Hòa hảo là Đỗ-đại-nhơn. Ngài ra giúp việc với nhà nước mà cai trị dân lăng trong tổng nầy nay gần trót 20 năm, thiệt thậm niên mẫn cán và hết dạ trung thành với nhà nước và ngài lâm việc cũng công bình chánh trực, bởi vậy cho nên tại Tổng Hòa hảo nầy từ 20 năm nay dân sự được an cư nhân lạc, còn việc canh cải thì Ngài lại bài vẻ những việc ích lợi chung cho xã-hội thiệt đáng khen.

Nhưng mà ngài tuổi đã quá lục tuần, cận dịa viễn thiên rồi mà thân già thì sanh tật điếc, lại thêm bịnh hoài, bởi vậy cho nên Ngài lâm việc cai coi có hơi khó và lại có tật lay rầy quá.

Có ngày kia Ngài đội tôi đến hầu về việc nhà cần-thi, thì tôi thấy ông rầy quở lăng xăng quá, phần ông có tật điếc nên trả lời ông không nghe, ông cứ hỏi hoài, bởi vậy và rầy rà quá thiệt mấy lăng trong tổng Ngài đều rầu lo mà tiết thay phải Ngài già mà đương sanh tật thì rất là hữu hạnh cho Hương chức và dân trong tổng mấy lắm : Lại nghe nói Ngài có hơi chối tai, rồi ; Ngài có xin cùng quan trên cho Ngài nghỉ chức Cai tổng mà sao quan trên chưa nhậm cho Ngài nghỉ. Vậy ước xin quan trên nên chiếu cố đến Ngài mà cho Ngài nghỉ chức Cai-tổng đặng an dưỡng thân Ngài kẻo già rồi lo lắng quá thêm bịnh hoạn và sanh tật nữa.

Dân trong tổng Hòa hảo.

☆☆

Bịnh-Dịch Trâu. Bò

Năm nay Trâu, Bò bị bịnh Dịch mà chết rất nhiều. Các nơi ra thì sao tôi không biết chớ mấy nơi gần tôi đây thì ít người khỏi về phần Trâu Bò chết ; kẻ ít người nhiều. Chủ thì 1 vài con, chủ thì 3, 4 con, chủ thì hết Chuồn.

Cân phận tôi thì có 4 con mà nó chết hết hai cập. Theo ý tôi nghĩ : con nhà làm ruộng mà không có Trâu, Bò thì là một cái thiệt hại to tát lắm, như mùa nước thì nhờ nó đăng mà cày, bừa, trục mới nên đất đặng cày cho tốt lúa bằng không có thì trong, có nó ăn chết lúa hết lâm sao lúa tốt đặng thành ra thất mùa, kẻ thì thiếu lúa ruộng người thì hục lúa vay có phải là một đều đại hại chăng ?

Phần hại đó là phần mùa nước còn đến chưng lúa chín là khác : khi lúa chín người ta gặt rồi thì nhờ nó kéo gom lại mà đạp rồi mới kéo lúa hột ra ve bỏ, dựa, bằng không có nó thì biết lấy chi mà làm mấy việc đó nên phải chịu bề-trễ, đợi cho mấy chủ nào mà còn sót lại 1 vài con chi đó họ làm cho rồi thì mới mướn đặng làm của mình, nên làm không mấy ngày kẻ trời mưa xuống ướt hết, lớp thì trôi lúa hột lớp mọm phân nào còn lại thì vàng gạo đề lâu không đặng phải bán mắc bán rẻ. Nói tóm lại nếu không Trâu, Bò thì thiệt hại cho người làm ruộng lắm.

Vậy tôi ước xin quan trên mở lòng rộng cho Quan thầy Thú-y đi khắp mỗi làng đặng chích thuốc mà ngừa bịnh Trâu, Bò kẻo đề nó truyền-nhiễm mà chết hết, thì qua năm 1924 nội Nam-kỳ chúng ta đầy thiếu Trâu, Bò mà dùng làm công chuyện và mất thuế của nhà nước là khác nữa.

LÊ-VĂN-BỬU

Hạnh-thông (Trà-ôn)

CÁO BẠCH

Nhà hàng hiệu « **NAM-KIN** » ở đường *Tefabre 11* et *13*, tôi đã mướn lại rồi.

Kể từ ngày *14 Septembre* mở cửa hàng bán luôn luôn.

Những người nầu ăn rồng là người khi trước có nấu cho nhà hàng *Olivier*, Thiên-Tân, sau qui ông qui bà có tiếc đến gian-Chaux, hoặc ít hoặc nhiều, tôi cũng đám lãnh và ráng làm cho toàn vẹn.

Ngày thứ riêng làm các thứ bánh mứt ngày lễ ông qui bà muốn đặt thứ bánh nào cũng xin đặt kỳ là hao nhiêu tùy thích.

Nhà hàng *«Nam-kins»* mở cửa bán luôn cả ngày.

Ông giảng ân riêng cho qui khách muốn đến ăn cơm theo ý mình *(menu special)*.

Ngày ngày nhà hàng có đăn tờ thông báo nhà hàng của phòng thương mãi nói về giá lúa, giá lúa, hàng hóa nhập cảu, xuất cảu vân vân.

Có bán đủ các thứ nhựt trình tây ý qui khách muốn xem.

SIMON GÂM

Directeur du Restaurant **«NAM KIN»**

Cuộc xổ số của hội Tương-tế

Ngày 11 Novembre 1923

NHỮNG SỐ TRÚNG KỀ RA SAU NẦY :

Số 76.203 trúng ĐỘC ĐẮT..... 10.000$

Số 46.521 và 60.635 trúng..... 5.000$

5 số trúng 1.000 đồng :

48.936	50.756	61.650	66.209	73.130

10 số trúng 500 đồng :

16.622	38.854	57.825	83.951	96.433
27.892	45.004	68.063	96.772	92.414

50 số trúng 100 đồng :

00.823	08.600	13.798	21.147	27.840	39.220	45.255	65.173	80.798	91.239
02.290	10.803	14.690	21.293	28.571	39.338	46.139	67.653	80.811	93.594
02.796	11.049	17.809	24.128	34.293	39.794	46.779	74.675	86.840	95.245
07.886	11.723	18.888	25.170	35.432	40.751	51.578	77.667	88.696	98.313
08.236	13.582	18.983	26.298	36.904	42.574	64.715	80.207	91.052	99.411

80 số trúng 80 đồng :

03.902	12.271	18.277	29.701	39.000	51.449	62.409	74.707	85.000	90.101
04.052	13.853	18.613	29.925	40.257	56.267	63.767	76.013	85.033	90.738
05.837	14.088	18.742	32.579	45.196	57.474	64.132	76.636	86.622	90.879
07.253	15.130	19.558	33.056	46.653	59.549	65.858	77.215	87.051	90.880
08.828	15.203	24.907	33.319	46.853	60.612	67.058	78.518	88.699	91.975
09.859	15.603	27.182	35.115	46.846	60.696	69.017	78.784	89.275	95.309
11.018	15.596	27.357	35.838	48.850	61.822	71.792	82.069	89.471	98.101
12.157	17.193	29.014	36.614	49.103	61.958	73.055	82.153	89.493	98.870

200 số trúng 20 đồng :

00.610	10.438	18.833	29.137	41.171	48.750	56.111	68.710	81.268	88.287
01.850	11.157	18.878	29.934	41.474	49.109	56.326	68.851	81.290	89.235
01.952	11.264	19.257	30.622	41.718	49.554	56.428	70.292	81.429	91.361
02.748	12.876	19.480	31.039	41.928	50.238	56.570	70.235	81.460	91.656
03.605	12.933	20.295	32.201	42.040	50.416	57.435	70.707	81.861	92.927
03.397	12.953	20.334	32.519	42.933	50.701	58.103	71.323	82.703	92.936
03.980	13.943	21.115	32.551	43.762	50.823	59.138	71.825	82.992	93.971
03.986	14.834	21.190	32.601	44.011	52.186	61.391	73.470	84.072	94.511
04.172	14.880	21.415	34.081	44.270	52.353	61.576	73.737	84.115	95.570
04.460	15.211	22.552	34.354	45.801	52.859	62.290	75.756	84.386	95.593
04.578	15.436	23.277	34.441	45.520	53.151	62.586	75.988	84.886	95.613
04.839	15.602	23.352	37.024	46.064	53.262	63.132	76.848	85.769	96.368
05.146	15.735	23.631	37.118	46.223	53.657	64.960	77.038	85.887	96.685
06.941	15.885	24.282	37.229	46.304	54.263	65.028	78.345	86.182	96.949
07.369	17.115	24.540	38.202	46.312	54.403	65.235	78.486	86.351	97.186
08.391	17.280	24.805	39.166	46.601	54.664	67.314	78.782	86.361	97.284
09.171	18.130	25.481	39.407	47.200	54.857	67.470	78.810	86.685	97.519
09.575	18.325	26.361	39.731	48.127	54.919	68.116	79.228	86.769	97.765
09.601	18.767	26.745	40.003	48.636	55.456	68.605	79.265	87.990	99.978
09.908	18.830	26.785	40.344	48.679	56.080	68.612	81.088	88.121	

PROVINCE DE VINHLONG

Avis d'adjudication

Lieu, date et heure de l'adjudication : *Bureaux de l'Inspection de Vinhlong, le trois Décembre 1923, à neuf heures du matin.*

DÉTAIL DES FOURNITURES pour l'année 1924	Montant approximatif du marché	CAUTIONNEMENTS provisoires en piastres	CAUTIONNEMENTS définitifs en francs
Travaux d'entretien et de grosses réparations des bâtiments local et régional.	6.000$00	100$00	1.200 fr. 00
Fourniture d'essence de pétrole et d'huile de graissage	6 300 00	158 00	1.890 00
Fourniture de bois de chauffage	2.800 00	70 00	840 00
Fourniture de bois de construction	5.000 00	125 00	1.500 00
Fourniture de briques, tuiles, carreaux et chaux grasse	1.200 00	30 00	360 00
Fourniture de ciment	1.275 00	32 00	382 00
Fourniture de peinture	5 200 f. 00	22 00	260 00
Fourniture de matières grasse et cordage.	8 500 f. 00	35 00	425 00

Lieu où les cahiers des charges pourront-être consultés : *Bureaux de l'Inspection de Vinhlong et 4ème Bureau du Gouvernement de la Cochinchine à Saigon.*

Vinhlong, le 25 Octobre 1923.

L'Administrateur,
JARDIN.

LÔ NHƯỢM CỦA

Trần-thành-Chương

Tại Cao-lanh

Kính cùng chư qui khách đặng rõ : Tôi sắng lòng nhượm hàng đen thiệt tốt bán cho qui khách đặng, đủ các thứ hàng đen, hàng tàu, hàng, nhiễu, xuyến, vân và hàng trắng hàng tà cũng thứ hàng và bán giá rẻ hơn mấy nhà buôn khác ; vì tôi là chủ lô nhượm lấy tiền của chủ nhượm chớ không hề bán mua hàng mà chắc, mà cũng khác nhà lớ. Vậy qui khách đến gót đến lô nhượm sẽ mua mua tôi khỏi sự lầm.

Như vị nào ở xa muốn mua xin gởi thơ đã rõ-ràng đánh tánh, chỗ ở cho tôi và đăng tin hà ; e sẽ gởi lấy trong hộp thơ đặng. Hàng gởi *Contre remboursement* người là đồng bạc tại Bưu-điện mà lãnh hàng. Cho vị nào muốn giao hàng ở tỉnh mà nhượm đen thì tôi vâng xin tính giảm giá cho rõ-ràng chẳng hề sai chạy.

Xin chư qui khách nhậm lời chiếu cố.

TRẦN-THÀNH-CHƯƠNG

Gérant de la Teinturerie (Cao-lãnh)

PROVINCE DE GIADINH

Avis d'adjudication

Lieu, date et heures de l'adjudication : *Inspection de Giadinh le 3 Décembre 1923, à neuf heures.*

Objet : *Fourniture de registre et d'imprimés nécessaires au Service Régional pendant l'année 1924.*

Importance approximative : Quinze mille francs (15.000 f. 00).

Cautionnement provisoire : Soixante piastres (60$00).

Cautionnement définitif : Sept cents francs 700 f. 00).

Bureau où le cahier des charges peut être consulté : *Inspection de Giadinh, 4ème Bureau.*

Giadinh, le Octobre 1923.

L'Administrateur,
GAILLARD.

XIN ĐỌC TIỂU THUYẾT

SƯƠNG MAI NGỌN CỎ

Nơi trường thứ tư.

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

Hội nặt danh vốn hơn 25 triệu quan tiền Langsa đều đóng tất số

Ở tại SAIGON, đường Belgique, môn bài số 15. — Nhà máy xay và kho trữ ở tại CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIỮM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — CHỞ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

Trước khi bán lúa, xin hỏi bổn hiệu ; nếu vị điền-chủ nào mắc ở không đặng thì viết thư cho bổn hiệu, bổn-hiệu sẽ đến viếng mà bàn tính. — **MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN-HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT.**

CÓ ĐẶT HÀNG NGÀNH TẠI CẦNTHƠ — Và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ

Phòng việc ở tại đường Belgique, môn bài số 15.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. Báo scan từ microfilm của Đại Học Cornell.

Nước « du PESTRIN » trị bịnh thần hiệu, như bịnh : đau trong ruột, bịnh hạ lợi, bịnh sưng ruột.
« OVOMALTINE » là một vật thực rất hay, để dùng khi có bịnh đau trong ruột, bịnh sưng bao tử.
Rượu chát trắng và đỏ, hiệu « con dơi CHAUVE-SOURIS » là một thứ rượu bảo hạng.
Rượu bọt, hiệu « bière SPARLI » màu vàng dợt và vàng đậm. — Rượu có bọt như sâm-banh, hiệu « MARQUIS DE WESBEY ».
Rượu champagnes, hiệu : de MONTEBELLO — HEIDSIECK — PIPER HEIDSIECK.
Giấy đề văn thuốc, hiệu « con dơi CHAUVE-SOURIS » — Thuốc vấn rồi hiệu « Con ô AIGLE ».
Trữ bán tại hãng ông Henri BLANC, môn bài số 62 đường Catinat.

Đường đến cảnh tiên

Chiều-thành lớn nhiều dân cư-ngụ.
Lầu, dài, đình, xe, ngựa dập diều.
Càng đông khi thở càng nghèo.
Nực nồng khó chịu sanh nhiều hướng đau.
Muốn ngừa trước thì nên mua tới,
Đường Bonnard ở góc nhà thương (nhà thương thị).

Nơi nhà hiệu **The Crystal.**
Trữ nhiều thứ rượu tinh anh trong đời,
Limonade như kỉ hồn thơ,
Uống một ly khỏe khoắn tinh thần,
Mua thì coi nhãn ăn-cần.
Trái chân lỗ rạng, hải đồng cầm đưa.
Nghe của tốt người ưa làm giả,
Đặng tóm thâu mối lớn về tay.
Cái xin qui-vị đặng hay,
Giúp nhau làm ngỡi ngân ngày dám quên.

The Crystal,
đường Bonnard gần nhà thương,
SAIGON.

CÁO BẠCH

Người Annam !

Vậy chớ anh em có muốn biết luật-pháp, cư trị anh-em là làm sao không?

Vậy chớ anh em có muốn biết bổn-chân, gìn giữ của mình trước Tòa-án làm sao cho được ấn-vụ chân anh em không?

Hương chức làng.

Vậy chớ qui chức có muốn biết quyền-phép và phận sự của các ông là làm sao không?

Trưởng là qui-chức nhưn biết đó tâm chớ!

Ấy vậy phải mua một cái ngân-phiếu bài (mandat) 15 đồng bạc mà gởi cho ông Robert Crémieux, nhà ở tại Saigon đường cái Bonnard môn bài số 16 hiệu, rồi lập tức ngài sẽ gởi các quyển Mục-lục, Luật-lệ, chỉ dụ lối nghị, và thể-lệ tuần thành đã xuất bản ấn hành ra rồi từ hồi tháng sáu tây năm 1923 cho tới ngày nay, các quyển sẽ ấn hành mỗi tuần lễ trọn trong một năm, nghĩa là từ tháng juin 1923 cho đến tháng Juin 1924, thì các ông đọc đặng cho biết hưởng quyền-phép và làm phận sự mình cho khỏi chỗ sai lầm, thiệt hại cho mình như bấy lâu nay vậy đó.

Như gởi 15 đồng bạc mà mua một năm Mục-lục, Luật-pháp, thì lại còn đặng thưởng một cái Bon để đặng mà hồi thăm việc kiện thưa, dầu cho khó đó, đại sự thế nào đi nữa, thì ông Robert Crémieux cũng vì-vô làm giùm không ăn tiền bạc công chi hết thảy.

Xin qui chức đừng quản ông Robert Crémieux, trước đã có làm trang-sư tại Tòa-phúc-án thành Paris trọn 12 năm trời, lại là người khoa mục, thì đỗ trường quốc-thanh-pháp nữa. — Mỗi có một mình ngài lập nhà giấy trong Nam việt mà lo giúp lẽ kiện thưa bên Tòa-án (cité-ấi) và bên Tòa-bố (phan-ti) như vậy mà thôi, chớ thuở nay chưa thấy có ông nào làm qua việc như vậy đó...

Đã có nhiều người thất kiện rồi, đến cầy ngài làm lại mà ăn được vụ kiện.

Đã có nhiều kẻ chịu cho phương thế hiện bác Luật-pháp mà nâng và lách lợi của ngài làm tiếng là tuyệt diệu, công hiệu lắm;

Đã có nhiều người đã vui lòng, là vì đã cầy ngài, lo giúp việc được thủ lợi một cách mai mảng, mau rồi việc lắm đó.

Như anh em mà đã có, hoặc *đương có*, hoặc *sẽ có*, công việc kiện cáo chi, thì phải đến tại Saigon, đường cái Bonnard, môn bài số 16 hiệu, mà cầy ông Robert Crémieux lo giúp việc cho thì an lòng. Lại anh em phải đọc, lấy cuốn Mục-lục, Luật lệ ký loại. Thế lệ, của ngài sao dịch ra chữ quốc-ngữ đó, thì rõ biết được cách thức làm đơn trang làm sao an tiết Tòa sơ và Tòa Phúc án làm sao, trái thế lệ tuần thành trong làng xóm là làm sao, và các công việc khác nữa ra thế nào, công việc của mỗi người đều phải biết lẽ mà xử đời cho khỏi cho sai lầm.

TIỆM ĐÓNG XE

SỬA XE VÀ BÁN ĐỦ ĐỒ PHỤ TÙNG
Đường Laro mán bài số 99 và 101
Đất-hộ (SAIGON)
TRẦN-VĂN-HIỆP CHỦ TIỆM

Kính cùng Lục-châu qui-khách đặng rõ Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là : xe mui, xe hai bánh, xe kiểu, xe kéo ; xe bò ; cũng có đóng thùng xe ba theo kiểu kiểu thời, *sơn xe thiệt khéo*. Làm nệm, mỗi xe đề kiểu, và cũng có bán các thứ xe sửa lại chắc chắn ; có bán đầu xe đề kiểu, bán xe cao-su bằng cây gián bền tàu chỗ lại, cao su đặt 42 thay trong bánh, kiểu nào tôi đề bắt kể xe đóc chiếc và song mà hãng chỉ ly may rất khéo và chắc, có bao yên cho xe-hơi đặt hai tiếng, bình rất thấp đến khi đã theo xe, *sơn xe và sửa xe*.

Cái mới qui khách có dịp đến Đất-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi *nước coi công-quốc* của tôi làm, sau có cần đóng món chi đa thiệu, mua giúp làm ngỡi thì tôi rất cảm ơn ba cô.

Còn như qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cũng gửi cả thì sẵn lòng hầu đáp.

HÃY làm rạng mới cô thôi,
HÃY buôn bán mới có lợi,
HÃY tập tành nghề-nghiệp mới khéo,
Nhơn sẵn học trí mới mở mang.

NHƠN - TỀ
Đại-dược Phòng
69, Rue de Jardins, 69 Cholon

Bổn-hiệu Nhơn-Tế dược phòng khi trước lập tại Thượng-Hải, có phân lập một tiệm tại thành Quảng-Đông ; nay có lập thêm một tiệm tại Nam kỳ, nơi chợ-lớn, đường Jardins, môn b i 69. Chuyên ròng chế-luyện các thứ thuốc hay, xin gần cùng đều biết danh rằng rất nên thần-hiệu.

Bổn dược phòng có dùng cái nhân- *Nhi liên đi tim mai* ; lâu tin, đâm bứa chắc với chư tôn : thuốc của bổn dược Phòng toàn là nhứt bảo hạng. Có trữ và bán lẻ đủ các thứ thuốc *Cao, Đơn, Hoàn, Tán* đều là ứng-nghiệm như thần. Nếu chư tôn có cần thuốc chi của bổn dược phòng, xin viết thơ đề « NHƠN TỀ DƯỢC PHÒNG N° 69, Rue de Jardins Cholon » thì chúng tôi sẵng lòng gởi đến lập-tức chẳng sai ; mà xin gởi *Contre remboursement* ; (đem tiền đến nhà thơ mà nhận lãnh thuốc) tiện hơn.

Và xin chư tôn có mua hãy nhớ nài cho được cái nhân như trên đây thì mới đúng thuốc tốt lại khỏi lầm đồ giả.

Những thuốc hay của bổn hiệu sẽ lần kể ra sau đây :

PHỤ KHOA KIM PHỤNG HƯỞN

Việc viết khôn đạo thành nam, khôn đạo thành nữ, vinh bảo khôn chi đạo, thảo chăng điều kinh, nên đường bồi thức thiên kiêm, tác xử bi thọ, chế nên thứ thuốc điều kinh nầy là (Phụ-khoa-kim-phụng-hưởn) chủ trị đờn bà con gái khi huyết suy nhược, thân thể gầy ốm, kiếm ngủ bất điều, thích hạch đái hạ, làm bàng tử cung hư lạnh, lâu ngày không thai, nhứt thiết hư tổn, bất túc bà bịnh sanh chi chứng, thường dùng thuốc hưởn nầy định nàng điều kinh chưởng tử, bảo sẵng an thai, thiệt là một phương thuốc rất hay, đề trị các chứng bịnh cho đờn bà con gái hiện nghiệm như thần đó.

Chủ trị các chứng kể ra sau nầy :

1° Đường kinh hoặc trồi, hoặc sục, hoặc ít, hoặc nhiều ;
2° Bạch dái, bạch dâm, ra hoài không dứt ;
3° Đường kinh hoặc vàng dợt, hoặc đen bầm ;
4° Khí huyết đều hư, đường kinh không có ;
5° Hoặc đường kinh ra nhiều quá, như muốn làm bàng ;
6° Đường kinh đi nghịch, sanh ra thổ huyết, trong bụng thì đau ;
7° Thân thể chẳng yên, xây xẩm mặt mày, ăn uống không tiêu ;
8° Đau lưng, mỏi cẳn vàng mét, ốm gầy ;
9° Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoài ;
10° Đề rồi ít huyết mà đau, hoặc là nhọc không ra.

CÁCH DÙNG : Mỗi ngày phải uống 1 hườn, uống với nước trà. Còn đờn bà đề thì phải dùng nước đái con nít mà uống với thuốc.

CỮ ĂN : Những đồ sống sít lạnh lẽo, cũng là đồ rang nướng nóng nảy, độc địa chẳng nên dùng.

Mỗi hộp 2 hườn giá là. . . . 1$00

Xin các vị có mua thì phải nhìn cho kỹ cái hiệu Nhơn-Tế coi ngừa tìm mua kẻo lầm đồ giả.

Người phong-lưu thường ưa dùng thứ thuốc hiệu MÉLIA của hãng L'U. C. I. A. thành lâm Đại-lý cho cả Đông-dương. Vì thuốc MÉLIA thơm khói, ngon đâm, có nhân sáp một đám đề ngăn khói nóng mồi. Trong mỗi gói lại có đính theo một tấm hình rất đẹp. Thử hút một điếu, tinh-thần lấy làm sảng-khoái.

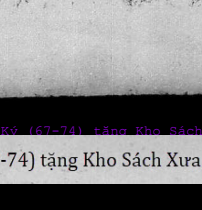

藥經調堂喜天東廣
Thuốc Điều-kinh
Của hiệu THIÊN-HỶ-ĐƯỜNG
Quảng đông

Phương thuốc nầy là của một người Vũ ở trong phủ Thân-vương kinh-đô truyền lại, thuốc tốt thì đúng, chuyên trị các chứng vô đờn bà, như thân thể yếu đuối, kinh-kỳ trì sụt, uống nó rất kiến hiệu như thần, thiệt là một phương thuốc thánh về phụ-khoa, một thứ linh đơn để chẳng-tử vậy.

Bổn-hiệu làm tăng-đại lý, có gởi bán khắp các tiệm bào chế các hạt. Bổn-hiệu xin nay có trữ bán *Quế-Thanh, Quế-Qui, Quế-Quảng*, và *Yên-hội-an, Dầu-phong, Trầm-Hương* vân vân bao nhiêu mấy năm nay, giá bán rất nhẹ.

Chư-tôn quang cố, hoặc có mua hoặc gởi thơ bổn-hiệu xin hỏa-tốc hơn hết.

Tổng-đoàn đại và Phát hành,
NGHĨA-THẠNH-ĐƯỜNG
Số nhà 178, đường Thủy binh Cholon

TÂN-TÂN-HIỆP-THÀNH
Ở TẠI ĐƯỜNG VIÉNOT, SỐ 40, NGANG CHỢ MỚI SAIGON
Nhân hiệu có cần chứng tại Tòa — **HUỲNH-VĂN-NHUNG, kế nghiệp,** — Marque déposée

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiêm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưn bang đong si ni-kên (Nickel) qui-khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thư thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức (Contre remboursement) nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, cẩn bạch.

NHÀ MÁY XAY NAM-THUẬN-AN CỦA
M. NGUYỄN-CHIÊU-THÔNG

Máy xay lúa chạy bằng điện-khí, và máy mốc mới tinh-hảo, ở góc đường Palikao Cholon.

Giấy thẹp đề Thông Cholon Bình-tây

Giấy thẹp nói số 5-729.

杜澤主婦房藥經血寶
ĐỖ-TRẠCH-SANH LÃO-DƯỢC-PHÒNG
CHOLON, Quai Minh-huong N.7

LỤC CHÂU QUỚI KHÁCH TƯỜNG LÃM

Nay tôi xin cắt nghĩa ra cho lục châu quới khách biết rằng các thứ thuốc cao, đơn hoàn, tán, mà bán tại đây là gốc thuốc ở bên Trung-quốc tại Quảng-đông tỉnh thành hiệu Trạch-Sanh-Viện, là tiệm của ông già tôi, người lão luyện tinh chuyên ròng nghề thuốc, có 50 năm dư còn trị đây là con quý ở đất Nam-Việt trót 30 mấy năm dư cũng nối theo nghiệp cha tôi mà buôn bán và tôi có chế thêm nhiều thứ thuốc cũng là cao đơn hoàn tán, được thấy, được đâu, hiệu tiệm tôi là Đỗ-Trạch-Sanh lão được phòng trong lục châu quới khách đều biết tiệm tôi ở gần bên lạc-son trước cửa có đề 2 cái lầu người trong kiến cố ở đề hiểu cần như chư tôn biết chứ thời nhìn hiệu Đỗ Trạch-Sanh lão được phòng, N° 7 quai de Minh-Hương à Cholon, như quới khách có lòng mua bán với tiệm tôi, thì tôi sẵng hết lòng tiếp đãi và tôi không dám nói 2 giá bất luận trẻ hề lớn tôi không lăng khi đã, và tôi có bán các thứ thuốc nổi theo trong toa thiệt nhiều phương linh diệu, như có mua thứ thuốc nào của bổn đường thời phải coi trong toa nhãn hiệu có hình Phật-Bà ngồi tòa sen tay cầm phất trần là đã thiệt khỏi lầm 40 giả mạo còn như chư tôn mua các thứ thuốc nổi trong cuốn sách nầy bề mua nhiều tôi tính giá nhẹ không phải nói giá y như trong toa thuốc đâu.

BỔN CHỦ NHÂN CÁO BẠCH

Phụ-nữ Dưỡng huyết bửu

Vì chẳng khi là chỗ tế của người đờn ông, huyết là cội nguồn của người đờn bà, bằng huyết chẳng đủ thì vốc mình gầy ốm và đường kinh không đúng khó nhọc có thai, còn đề lâu không trị thì huyết càng khô khan tánh mang khó hao, nay bổn đường hưởng thấy nhiều cô nhiều thân hay đau bịnh máu, nên tiệm tôi chọn lựa các thứ thuốc cao, đơn, hoàn, tán phép hồi hoc mà chế ra thứ (Dưỡng huyết bửu) nầy để giúp chẳng luận đờn bà già trẻ đùng đúng, bằng uống thứ thuốc nầy thường thì sẽ sửa máu mà lại, đường kinh đi đúng trở nên mập mạp ít sanh bịnh mà lại ở thai nữa, thiệt là một thứ thuốc lâu của người đờn bà dùng, như thấy người đờn bà có bịnh nên mua mà dùng, có mua thứ thuốc nầy của bổn đường phải coi có nhãn hiệu Phật bà có hình đề giả mạo. Phép trị :

1° Người đờn bà đường kinh không đúng hoặc trước hoặc sau, từ-cung lạnh, còn đường kinh ít tới thì hay đau bụng, hoặc để rồi hoặc nằm bấp đối làm bàng, hoặc cái phao không ra hoặc ra huyết bạch nhiều trong cái chừng nói đó thì uống trong một tuần lễ thì mau me điều hòa ít hay sanh bịnh.

2° Người đờn bà ăn kém huyết thiếu, từ-cung lạnh, và ăn uống không ngon, hoặc

(Chư-tôn muốn mua thuốc của bổn-đường xin gởi mandat theo, hoặc là gởi thư rồi bổn-đường sẽ gởi cách (Contre-remboursement), nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc).

Đại-Quang Dược Phòng
Boulevard Tổng-đốc-Phương N° 25 - Cholon
TRỒNG RĂNG VÀ THAY CON MẮT

CÁO BẠCH

Bổn Dược Phòng có [illegible] thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có đăng cái nhãn « Con Bướm-Đỏ » [illegible] có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nhìn cho được cái nhãn « Con Bướm-Đỏ » [illegible] thuốc của tiệm tôi, kẻo lầm thứ giả uống vào thêm hại.

Bổn hiệu có gởi bán các nơi [illegible] thuốc ở trong Lục-Tỉnh. Chư qui-vị muốn đăng gởi thư đến [illegible] MANDAT theo một lượng hay là gởi thư không tới sẵng lòng gởi thuốc lập tức mà gởi Contre remboursement. Nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc. Còn chư qui vị muốn hỏi thăm việc [illegible] cùng bịnh hoạn chi thì tôi sẵng lòng trả lời.

THƯỢNG-HẢI BẠCH-ĐỘC-HOÀN

Thầm trường những [illegible] độc lấy nhan là do nơi việc phòng sự quá [illegible] đã mà gần cuộc phòng [illegible] nhiệm thấp khí, nhiệt độc mà sanh bịnh đau lưu, đái đục, nước đái đục hoặc đỏ, [illegible] nầy, ký là những chứng đau lậu chắc chắn Bổn đường xét kỹ chế ra thứ thuốc nầy [illegible] bịnh kể đang nhiều người [illegible] nên thần hiệu, bởi bổn đường yên ắt [illegible] bịnh đau lậu, đang đau lâu đang thấp hiệu, bởi bổn người khí, tiểu tiện giống đỏ ; con trai đau bịnh nầy trong lỗ đái nhứt, đang đau thuốc nầy hay lắm, đờn bà có huyết bạch, cũng trị được cả, uống vào khỏi sau [illegible] sanh chóc khỏi tính hư hiu, lại tuyệt nọc độc khỏi nóng tỉ nóc trừ cảng, bịnh nhẹ đang [illegible] mỗi rồi lần thấy mạnh, sôn bịnh nặng thì bền năm lần bền đủ, kể đang đi đon lại nữa, [illegible] [illegible] vai ai đang [illegible] [illegible] [illegible]

TRUNG-ƯƠNG DƯỢC PHÒNG

Số nhà 195 — 201 đường Catinat Saigon ông *J. MUS* bào chế tề sư hạng nhứt.
Bào chế theo toa — Chuyên môn — Đồ phụ tùng — Thảo dược — Bổ rịt.
Bán các chất về Hóa-học, Y-học và Kỷ-nghệ.
Thuốc tốt mà giá lại rẻ.

Nhị-Thiên-Đường Đại-dược-phòng

38, Rue de Canton, 38 — CHOLON

ĐÁNH DẤY THIẾP
BỐ NHƯ VẬY
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
CHOLON

Dây thép nói : Số 658

Có bán đủ các thứ thuốc cao đơn hoàn tán, tên thiên hiệu như sau nầy :

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG THUỐC RƯỢU
(Thuốc rượu Nhị-Thiên Đường)

Thuốc rượu của tiệm Nhị-Thiên Đường là một thứ thuốc rượu rất quí, do nơi tinh chánh ở tại Quảng-Đông gởi lại; thiên hiệu đường thọ đoạt tạo bảo chế công, mà nay chúng ở thuốc rượu nầy mà bổ dưỡng nhơn thiên hiệu hay lắm, cường tráng tinh-thần, cho bằng thứ thuốc rượu nầy. Kẻ nồng gió thương tổn một mỏi bổng nhọc; gái trai gầy ốm, hơi nhơn đều đồng dùng thì rất là bổ thuốc dược, chẳng hiệu như thần.

Nếu công thuốc rượu nầy thường thì đặng tiêu trừ bổ bịnh, tinh thần thường kiện định dương toàn thắng, khai-tỉ kiến ưu, mau mau đến đặng, nước da mịn-màng; những người mà tiên-thiên bất tiếc, hậu-thiên bất điều, thì nên uống nó cho thường mà bổ dưỡng.

Bởi bà vì vàng ta ăn gầy tối nên đồng nó hoặc mười ngày thì bổ-ích, thì chẳng thuốc rượu gầy khỏi là hậu hoạn.

Ấy là một thứ thuốc Vệ-Sanh rất nên bổ dưỡng. Cách trị những bịnh kể ra sau nầy :

1° Người có thiên nên nên dùng nó thì khỏi sự tiêu-thiên bất tiếc.

2° Người trung niên mà dùng nó thì khỏi lo hiu thiên thất đức.

3° Người lão niên mà dùng nó thì khỏi lo bịnh khí huyết hiệt.

4° Đờn bà con gái mà dùng nó thì khỏi lo bịnh hậu thất điều.

5° Người vân nhơn mà dùng nó thì có ích về hân-trí mỹ mang.

6° Người thương-cổ mà dùng nó thì có ích vì gia hoa mà khai-tài mới.

7° Người bổ thuốc thuốc mà dùng nó thì có ích vì nó khỏi phục nguyên bịnh.

8° Người không có con mà dùng nó thì đi nhiều con cháu.

CÁCH DÙNG

Mỗi bữa trước khi ăn cơm 5 phúc đồng hồ thì theo sức mình mà uống

Giá mỗi ve lớn là..... 1 $ 00
Mỗi ve thường (ve chai) là..... 0 20

Cũng-nhơ bán chai kẻ cái nhân ông thay mấy nhơn hiệu Nhị-Thiên-Đường thì mới khỏi lầm thứ giả, nông vào sanh bịnh.

HÒA-ĐÀM THUẬN KHÍ CHỈ KHÁI HOÀN
(Thuốc hườn trị bịnh ho)

Vì chẳng đàm là gốc nơi thấy, nguồn cội nó là bởi nơi đồng thấp của thổn thêm đàm sinh sanh ra nơi tỉ-đàm, nếu ngưng kết lại nơi phổi, cho nên tỉ là chỉ gốc sinh đàm của phổi là đồ để chứa đàm.

Lời xưa có nói : Bất trị đàm thì trước phải trị khí, khí thông thì đàm tiêu.

Cách trị như vậy mới phải pháp.

Phàm bổ ngoại cần lực đàm, nội thương tổn-thương, thì phải khí ấy lại hành, tinh lý được mỗi lại mà thành đàm. Nếu trị không trúng cách, thì sanh ra bịnh đàm, hoặc sanh bịnh ho, ngũ nghịch không được, hoặc tay chưn đờ lên không bền, hoặc gân cốt nhức nhối, hoặc nghẹt lỗ trái tiêm, hoặc lưỡi nói không được, hoặc sanh nhiều chứng lạ, nỗi chẳng hay cùng.

Nhưng mà bịnh đàm tuy nhiều duyên cớ, hoặc bị phong hàng thấp thấp, hoặc vì uống, hoặc ăn đồ lạnh lẽ vàng ấy, mỗi mỗi kích nhau; song chỉ yếu nơi là trị cho thuận khí là đều trừ nhứt.

Bần đường khảo cứu đã nhiều năm tìm các phương hay mà chế luyện hườn thuốc nầy ra, khi cần ho đàm hay là ngưn đàm, cùng các chứng lạ; chẳng luận là bịnh nặng nhẹ, hễ uống thuốc nầy vào thì ứng nghiệm như thần.

Dẫu cho bịnh đã lâu năm đàm chứa đã nhiều, kể đàm thuốc Hòa-đàm-thuận-khí-chỉ-khái-hoàn nầy thơm, mình mà nóng cho thường, thì người khỏi lên lần bịnh phục, đàm khí tiêu hết cả, chẳng cần đuổi mà nó tự nhiên cũng hết.

Cho-tên có mua thì xin nhìn cho chắc nhãn ông phiệt mấy cần bổn hiệu Nhị-Thiên-Đường thì khỏi lầm đồ giả.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống ba lần, mỗi lần uống một hườn nước mai, trưa và tối, nóng vẻi nước trà.

Mỗi bưởn giá là..... 0 $ 10
Mỗi hộp 10 hườn giá là..... 0 90

THÁI-DƯƠNG CAO

Thứ thuốc đến nầy đã đồng mà đến 2 bông mấy lang nay, trị về bịnh chứng mặt, nhiều điều rất thần hiệu.

Giá 1 ống là..... 0 $ 05

Dầu bạc hà hiệu RICQLÈS nầy trừ đặng bịnh là rất thần-hiệu. Khi uống phai thêm vào một chung nước trà tàu nóng. Đương khi sổi bụng đi tiêu nhiều thì uống vào liền cầm được. Lại trong khi trời độc địa, mỗi bữa nên pha vào nước trà và bồ đường uống thì càng tốt lắm.

Phải nhìn cho kỹ hiệu RICQLÈS kẻo lầm đồ giả mạo.

Thuốc chữa bịnh di ta là
riệu bạc hà,
(de Ricqlès)
Lấy vào một chén nước
chè nóng, pha bạc hà
Ricqlès
vào rồi đong thì chứ dược
việc đi ta và giức dầu
mấy sốt.

冷固等荷反泻柠樹病殇
濕質吏滓戚頭定羅神效
凜係啞展祝吏盜治茶嬌
未艾砂活等荷反泻飢匿

THI-THƠ
Tiệm thợ Bạc

NGUYỄN-VĂN-ĐẠO
Bijoutier ancienne Maison de Neuville-Giao
13, rue Schrœder, Saigon

Kính cáo chư quí ông, quí bà đặng rõ. Nguyên tiệm nầy ngày trước là tiệm của Nguyễn-văn-Giáo, đã mãng phần rồi. Nay chu là Nguyễn-văn-Đạo đứng làm đồ nữ trang tiệm bạc kiểm thời, những là: trâm, cuyến, kiền chuỗi, bông tai, nhẫn áo, vàng đôi, kiền cẩu, neo bông, neo đặt, đồng chiếc vân vân. Đồ thợ theo kiểm thời, cũng như ngày trước vậy. Xin quí ông quí bà nước đông mến chi, xin vui gót đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu, thì tôi cũng hết lòng theo ý quí ông, quí bà đông mến chi thì tôi cũng hết lòng cần hậu mà gởi đến cho quí ông, quí bà đông.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-ĐẠO.
Bijoutier, 13, rue Schrœder, SAIGON.

"Rất đẹp"

Kính cùng chư quí vị trong lục-châu đặng hay. Tiệm tôi ở tại đường d'Ormay môn bài số 65 Saigon. Có đủ các thứ nón thiệt tốt. Như là nón nỉ bà lớn, bà nhỏ đủ kiểu và đủ các thứ màu, và cũng có bán nón Casque nhiều thứ kiểu coi rất đẹp. Mỗi kỳ tàu ở bên Tây lại, thì tôi đều có đặng nhiều thứ nón kiểu mới, bởi lại luôn luôn.

NGUYỄN-VĂN-MÍT
Chapellerie
N° 65 rue d'Ormay. — Saigon

Gia-Cat
« AU CHIC TAILOR »

Dernière Mode
N° 84, Bd Bonnard, N° 84
Saigon — Cochinchine
LIVRAISON DE COMPLETS DE DEUIL EN 3 JOURS

CÁO BẠCH

Kính cáo chư Khán-quan được tường lãm! Bổn hiệu trước khi cũng ở con đường nầy song số nhà 82, nay bổn hiệu đã dời lại số 84 cũng con đường mà bổn hiệu đã đeo lại đến đây, vì trước khi bổn hiệu ở số nhà 82 rất nên chật hẹp, cho nên nhiều Quí-ông, Quí-thầy phàn nàn, nay bổn hiệu đã đeo lại đây rồi xin chư khán quan lưu ý.

Bổn hiệu may rộng đồ tây đủ kiểu, thiệt kỹ càng đúng đắng và có danh tiếng, lại có nhiều thợ nghề mạng rất nên thiện nghề. Nhiều Quí-ông, Quí-thầy ở Saigon, Cholon và Giadinh đến may đều khen ngợi, cũng ở Lục-Châu nhiều Quan-nhơn có lòng hạ cố đến bổn hiệu có gởi mà tất cũng là đến may đều khen ngợi và vừa lòng đẹp ý cả.

Bổn hiệu cũng nhơn tất công khó nhọc, có đem vật cang phòng để khi Quan-nhơn bản đồ thử « Essayer » rất nên kín đáo và tinh khiết. Xin Quí-ông, Quí-thầy niệm lấy tình bổn hiệu và một hiệu giao thiệp với Quan-nhơn rất nên đông đảo, lại tình giả phải chăng, chẳng dám kể bao dí sức. Khi nào Quan-nhơn thừa dịp hưng cảnh, xin tạm đến gót lại bổn nhơn thời rõ giá chơn và bổn hiệu hết lòng hoang nghinh hỉ hạ.

Chủ nhơn HOÀNG-HỒNG-NGỌC.
(Kính cáo)
Đường Bonnard, số 84,
Ngan nhà thương tỉnh Chợ-lớn, Saigon.

CABINET-DENTAIRE
Phòng trồng răng thiện-nghệ
Lâm-quang-Sì

Nghề chung nhưng ý riêng của thợ xão-thu N° 92 Boulevard Bonnard, ngang nhà thuốc thí Chợ-mới Saigon, Số giây thép nói « Téléphone » N° 463

Muốn cho hàn đêm mà:
răng sẩu kẻn ngày thì hãy mua một cây đèn

HIỆU INTENS

là đèn hiệu mới tạo chế, 650 bằng *Dầu-lửa* sáng 500 ngọn bạch-lạp. Có bán tại tiệm

Trần-quang-Nghiệm
đường Espagne, số 200 (góc Chợ-mới)
SAIGON

HOTEL D'ANNAM
NAM VIỆT KHÁCH LẦU

N° 21 & 23, Boulevard Charner — 21, quai de Myre de Vilers.
Đường kinh-lấp, đường Caraballi
và đường mé-sông Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỲNH-HUỆ-KÝ, Chủ tiệm

Kính cùng Quí-khách rõ, tôi đọn một tiệm ngủ hiệu HOTEL d'ANNAM (Nam-Việt Khách-Lầu) phòng rộng mát và sạch-sẽ lắm, cũng có đọn phòng ở riêng dưới đất được cần tiện cho Quí-khách. Xin Quí-khách thích đến đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thông thả lắm.

Lại, tôi mới mở thêm một giãi phòng nghỉnh 15t mát-mẻ tại đường mé sông Le Myre de Vilers, lối trước ga xe lửa nhà, nhà số 20, Saigon.

HUỲNH-HUỆ-KÝ, Cẩn khái.

CHƯ VỊ Ở XA

Xin hãy viết thơ ngay, bằng chữ quốc-ngữ mua rượu SÂM-BÁNH (Champagne) thượng hạng ở thành Reims Pháp-quốc.
Có trữ tại hãng.

OPTORG Công-ty
Đường Mac-Mahon, số 25-27, — SAIGON

Là người thay mặt cho G. H. MUMM và Công-ty nội Đông-Pháp và Vân-Nam.

Hiệu CORDON ROUGE — CORDON VERT (Trên xưa)
GOUT AMÉRICAIN — CARTE BLANCHE (Dưới)
Thùng 12 ve hay là 24 ve nhỏ.

Rượu COGNAC JAS HENNESSY
Đầu thơm và phẩm hiệu
COTY

Chư vị ở xa hãy gởi thơ ngay cho hãng mà mua để lắm để lắm.

Maison An-phong

Bijouterie, Soierie de chines, du Tonkin, Cachemiriennes, Cao-lanh

Hiệu tiệm An-Phong ở tại chợ Cao lãnh, có bán đủ đồ Nữ-trang theo kiểu kiểm thời. Chuyên nhượm hàng đen, đặng chư Quí khách ở Lục-châu khen ngợi. Mục đích của bổn-hiệu lấy sự thật-thà cần-thận. Quí khách ở xa gởi thơ đến, cũng như đích-thân đến tại bổn-hiệu vậy, hoá-vật kể sự lược như sau đây:

Đồ các thứ hàng tơ lụa tào, như là Lãnh Nhiễu, nẫn, xuyến, minh đoạn, minh-trừu cẩm châu, Lục-soang, cũng-xá, hàng trắng. Các thứ hàng mán nhượm đen, bổn-hiệu nhượm đen thật thâm, điệu nước lắng, vì có thợ nhượm khéo, và lại sử có nhiều chậm tốt, nên hàng đen của bổn-hiệu chắc-chắn không phai trở.

Bổn-hiệu có bán hàng Bắc tại Hà-nội Lương, the, bằng, Quế, nẫn, Lược lụa, v. v. và hàng vườn tại chợ Thủ.

Quí khách muốn mua vật chi, xin gởi thơ ngay thì bổn-hiệu gởi lại sự-hường chẳng hề lầm lộng. Như quí khách muốn mua nhiều mà bán lại, bổn-hiệu tính giá nhẹ, muốn hỏi giá xin cũng trả lời liền.

Hàng gởi contre Remboursement.

An-phong, Chủ-nhơn :
NGUYỄN XUÂN-THƯỚC
(Cẩn bạch.

ANCIENNE MAISON PHÚ-TOÀN
ĐÓNG GIÀY TÂY và ANNAM
LÊ-VĂN-BỀN
CHỤP HÌNH VÀ ĐỌI HÌNH RA LỚN
SAIGON
72-74 Rue Amiral Courbet, (Halles Centrales).

Bài quảng cáo hiệu SONG-LONG (Cọt Rồng) của hãng U. G. I. A. chữ nho gọi là « An-Hung » ở Saigon đường kinh lấp (Boulevard Charner) số nhà 21 đến 23 là chẳng hề phai mờ, xưới mất; đến đánh lên những nào công cần tất chẳng nầy. Vậy xin chư quí ông, quí bà hãy mua mà dùng thử cho biết. Mỗi bộ hai hiệu SONG-LONG nầy chế đánh lên hàng bốn năm bộ hai cần các hiệu khác. Vì tất nầy vẽ sơn ở ngoài mặt hai hàng thờ tế nầy bổn-hãng sẽ đóng con dấu bằng chữ đỏ y như đây đặng thường cho kẻ tín nhơn mua bài tế nầy. Chẳng hề gởi được người con đến ký, hoặc là nếp lâu, và phải cắt con dấu chữ đỏ đính luôn miếng chữ nhơn, gởi lên cho bổn hãng đặng lãnh đồ thưởng.

Trong những con dấu chữ đỏ đán trên mặt hai bài tế nầy SONG-LONG của bổn-hãng đều có bổn danh ký tên; những con dấu nào không có bổn danh ký tên thì là mạo giả. Xin quí ông quí bà hãy xem cho kỹ.

I. U. G. I. A.

SAIGON

西安興洋行
辦官
國商本諸
勝權行記

COMPTOIRS INDOCHINOIS
DÉTAIL ET GROS
PRIME
SAIGON

Nº 33

SƯƠNG MAI NGƯỜI CỔ

(Ai-tình Tiểu thuyết)

Vanité des vanités, tout est vanité. (Ecclesiaste 1 : 2)
Hư-hoa trong hư-hoa, thấy đều hư-hoa. (Truyền đạo 1 : 2)

(Tiếp theo)

Lạ gì thói tiểu-phu của thành Saigon, càng mau làm có tiền bao nhiêu, càng để tiêu xài bấy nhiêu, dầu tiền kho để vào các ngôn phóng-tăng tưởng chứng không đủ. Đã nói rằng *Tùng-Dục* là kính tổng biệt đồ-bác hai lần, cái lốt Kim-Trọng qui đã đốt hương khấn lốt rồi, nay lại trước nó về đem nó theo, hết lòng trông cậy coi như một thần thiện giúp số-phận mình. Thường nghe nói rằng một năm may một ngày rủi, song nghịch lại, theo đây, ta có tuổi nói một ngày may một ngày rủi. Ấy mới ngày may kia, *Tùng-Dục* sẽ đem tiền làm mướn mình chết lót, bất tay chơi nghề cũ lại, may mắn được ăn, càng giờ càng ăn, trong lưng nghe chứng nặng bạc. Tùng thử, anh ta cứ may mắn ăn luôn, sẩn của trong mình sanh-phương dinh nghiệp, bèn bỏ nghề hạ tiện mà xây qua mở cửa hàng bán buôn, Ban đầu khởi lập quan cơm nơi đường nọ, lần lần lớn thêm ra, có vẻ phát tài nữa, người vào ra ăn uống bộn bề. Kế tiếp hùn mở hàng buôn bán đồ đồng, đồ thêu, đồ cẩn, càng ngày càng thấy lợi, chẳng bao lâu anh ta đã nguiềm-nhiên thành chủ của hiệu buôn đồ đồng kia. Vẻ vang thay, cái buổi bấy giờ đã kiếm cho mình quên các khổ nhọc, mảm bàn đồ ăn là-lột hồ những đĩa rau tô canh đậu. Ngao ngán bấy thói đời, mảu chẳng rưồi bu, lúa thóc đâu bỏ cho đến đó. Khi nào *Tùng-Dục* nào có một người quen, bạn bạn xa chứng nơi nhà tranh mái đột, nay cái lốt bần-khổ đã đánh đổ biết bao tay dồng-sĩ mặt anh-hùng, bực quan-chức hoặng phú-ông; người quốc cũng có, đồng-bang cũng có, rượng vườn tiền của vì nàng cũng phải bay đi, suýt chút nữa cơ-nghiệp hăng buôn của vài người ngoại-bang vì nàng mà tiêu ra tro bụi. À nầy, hiện ở tại đâu? Nghe rằng hiện cùng chẳng *Tùng-Dục* nào nương nơi đường Tân-Định, thì phải!

Nay một ngày kia, *Đào-Hoa* nghe khách ở Saigon mới về thuật tại nhà *Lưỡng-Thiệt* như vậy. Ôi! ruột nàng vò tằm mối, dao cắt có muốn nơi. Nhớ bên xuất hạn, sửng chết nơi ngách, xiêu tế tại trên sạp tre trước cửa. Người nhà thấy *Đào-Hoa* trước cửa, bèn xuất hạn, sửng chết giấc, bèn lật-đật khiên nàng vào nhà trong, lo phương thuốc cho người khỏi hại. Song từ đó trở đi, con người cứ dã-dượi, đau ốm luôn luôn, thuốc than không chứa nổi thành sầu biển. — *Lưỡng-Thiệt* thấy vậy nghĩ thầm chắc khó cầm người như trước, bèn bày tỏ những lời hơn thiệt, rồi hiểu kinh mau mau thông tinh về nhà cho tường tất. Ô, nầy mụ nham hiểm, có sao không cho phép nàng viết, hoặc bày cách thế thật từ khi nàng mới đến đây?

TRẦN-VĂN-DỒNG.

(Sau sẽ tiếp theo)

Cẩm không cho rất tiểu thuyết nầy mà đem vào đăng công in ra nguyên bổn.

BÁN XE MÁY
Và đồ phụ tùng xe máy

Cáo cùng lục-châu quới vị được rõ, tiệm tôi có bán đủ thứ xe máy và đồ phụ tùng xe máy như chư quới vị muốn mua sĩ và mua lẻ thì tôi có bán giá rẻ hơn các nơi, xin quới vị lấy con dùng mòn chi thì viết thơ cho Nguyễn-phước-Long dit Năm Sách Mytho.

Nay kính,
Nguyễn-phước-Long dit Năm-Sách Mytho.

CÁO BẠCH

Kính cùng quí ông quí bà trong lục châu đặng rõ. Nhà hàng tôi hiệu Tấn-Phát-Lợi lập đã [illegible] nhờ ơn quí ông quí bà chiếu cố [illegible] mới đặng hưng vượng. Tiện có phòng ngủ dưới bàu cơm tây, rượu tây. Muốn dùng cơm Annam cũng có. Vì tôi cũng có lãnh nhiều đàm tiệc lớn đều khen ngợi hết. Gần bay là xa cũng đặng. Hai cửa phố-lầu đường cầu tàu Mỹ đi lớn.

Nay kính,
Chủ-nhơn : TỪ CẢNH.

CÁC NÔNG-GIA ĐIỀN-CHỦ !

Nên đến nơi nhà số-tài số 8, đường *Mayer (trường học cũ của ông Huỳnh-Khương-Ninh)* mà hỏi mua máy xay lúa hãng rẻ, làm bằng sắt và thiếc, đẹp lắm! Đã tiện mà lại lợi giá.

Trong mấy hôm nay xay được 200 tới 250 lít gạo trắng, sức làm có hơn 10 người thường. Con một điều qui-hồn nầy nên là máy xay ít có mất ra tiền cho lắm!

Nên mua mau viết thơ cho ông *Brunel* ở đường Mayer số 8, hoặc là M. Feysson rue Catinat Saigon mà thương nghị.

Hỡi các nhà nông, điền-chủ nên mua máy xay nầy, các ông sẽ đặng khỏi ngày giờ lăng phí và việc xay đã.

Mau đi! Mau đi!

TRUNG-HUẾ Y-HỌC-SĨ
Diệc-hoài-Đông

Nhà thuốc nổi-tiếng nơi Trung-Quốc, thật là tinh tạo kỹ càng ở ở chẳng phải tầm thường. Bịnh nhơn hễ người chịu cho thuốc thì bổ dược đáo khí khắn có lẽ chẳng nào trở đi trở lại đặng. Khán bịnh định chẩn cho chẩn chẳng hề sai một mảy.

Mỗi ngày người tiếp rước thân-chủ và khán bịnh tại nhà thuốc *Trung-Quốc Đại dược phòng Thiên-hòa-Đường* tại Cholon đường Thủy-binh số nhà 206.

Bịnh nặng ở xa đều không đáng, thì người cũng sang lòng đến nhà coi mạch.

SAIGON, — IMP. DE L'UNION NGUYỄN-VĂN-CỦA

Le Gérant : [illegible] DE LA BATIE

Image: 1100 x 2
Saigon le 24/11/23

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. Báo scan từ microfilm của Đại Học Cornell.